

„Urunk! Kérünk, adj tehetséget, lelki és testi erőt,

hogy közösségünket és templomunkat a Te dicsőségedre felépíthessük!”

MÉGIS

2025. húsvét

A PÁTYI KATOLIKUS KÖZÖSSÉG LAPJA

www.ude.hu

„A jó, amit teszel, holnap már feledésbe megy,
MÉGIS TEDD A JÓT!” (Kalkuttai Szent Teréz)

PASSIÓ BENCZÚRFALVÁN

Fotó: Vendel Lajos / Forrás: Nool.hu

A HÉT TEMPLOM ZARÁNDOKLAT

ÍRTA: NÉMETH LÁSZLÓ IMRE

Nagybőjt a húsvéti készüllet, az imádság és a jócselekedetek ideje. Néri Szent Fülöp, aki 1515-ben Firenzében született, így bátorított erre: „Legyetek jók, ha tudtok!” Nagybátyja arra akarta nevelni Monte Cassinóban, hogy vegye át tőle az üzletet. Ő azonban 17 éves korában Rómába ment, szegényekkel és betegekkel kezdett foglalkozni. 1551-ben, immár 36 évesen, pappá szenteltette magát, és megalapította a San Girolamo della Carità nevű közösséget, amelynek székhelye a híres Campo dei Fiori tér közelében volt. 1552-ben vezetése alatt néhány pap elkötelezte magát a közös imádságos életre. Pár évvel később, 1565-ben megalapította az Oratorianusok rendjét (Congregatio Oratorii Sancti Philippi Nerii), amelyet 1575-ben XIII. Gergely pápa (1572-1585) hagyott jóvá. A megtestesülést, Jézus születését szemléljük úgy is, hogy benne az Isten felénk emberek felé akart és akar új, járhatóbb utat készíteni. Engedjük őt közel szívünkhöz, és mi is tegyük meg felé a saját lépéseinket az általa készített sima úton, amely a szeretet és a béke útja! Isten belevészte az emberiség történetébe az üzenetét: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta érte.”

*Guido Reni: Szent Fülöp extázisa,
Róma, Chiesa Nuova, 1614*

Fülöp fiatalokat is gyűjtött maga köré, foglalkozásokat, zarándoklatokat szervezett nekik. Felelevenítette a feledés homályába merült hét templom zarándoklatot, amelyet vidám rendezvényként szervezett meg, énekekkel, uzsonnával, közös imádságokkal. Kezdetben csak egy kis csoportot vezetett erre a zarándoklatra, később az Oratórium által szervezett tavaszi zarándoklat egész Rómának nagyjelentőségű vallásos eseményévé

nőtte ki magát. Húsvét közeledtével vagy még a farsang idején tartották, és ezzel mintegy ellensúlyt képezett számos kocsmái kicsapongással szemben, melyek ebben az időben, III. Gyula pápasága (1550-1555) alatt egész Rómában nagyon elfajultak.

A zarándoklat hossza 25 km. A Szent Péter-bazilikából indult. Nagy Konstantin császár (+ 337) építette itt az első emléktemplomot Szent Péter apostol sírja fölé. Néri Fülöp idejében

már elkezdődött a bazilika átépítése, amelynek Michelangelo (1475-1564) által tervezett kupolája még nem volt teljesen készen. A zarándoklat a Santa Maria Maggiore-bazilikánál ért véget. Mária legnagyobb római bazilikáját III. Sixtus pápa (431-440) építtette Szűz Mária tiszteletére a 431-ben Efezusban tartott zsinat után, amelyen kimondták: Mária az Isten anyja, azaz, fia Jézus, akit szült, Isten.

Antonio Lafreri: *Le sette chiese di Roma*, 1575

A hét templom zarándoklat útvonalát Antonio Lefreri (1512-1577) metszete látványosan mutatja be. A zarándoklat alatt útba ejtették

a falakon kívüli Szent Pál-bazilikát –

Nagy Konstantin császár építtette az emléktemplomot Szent Pál apostol sírja fölé, amelyet később megnagyobbítottak. A templomot 1823-ban tűzvész pusztította, de a keresztény

világ összefogásával helyreállították. Az öthajós templomban a párkány alatt körben láthatóak a pápák arképei, Szent Pétertől napjainkig;

a Szent Sebestyén-bazilikát –

amely a város falain kívül, a Via Appia elején található. Egy katakomba fölé emelték, amelybe a Decius féle keresztény üldözés (249-251) alatt Szent Péter földi maradványait is

elrejtették. Ide temették Szent Sebestyén vértanút is, akiről a katakomba és a bazilika a nevét kapta. Évszázadokkal később a mai Szombathelyről ide menekítették a Diocletianus császár (244-311) alatt kitört nagy keresztényüldözésben (301-313) vértanúhalált halt Szent Quirinus vértanú, püspök (+303) földi maradványait is, amelyet később bevittek a város falain belül, a Trasteverei Mária-templomba;

a Lateráni-bazilikát –

amely Róma püspökének a székesegyháza. A bazilika körül volt a középkori pápai palota egészen az avignoni fogságig. A templomot Francesco Borromini (1599-1667) alakította át barokk stílusban. A főhajót a tizenkét apostol nagyméretű fehér márvány szobra díszíti. A templomban van II. Szilveszter pápának (999-1003) a sírja, aki a hagyomány szerint a Szent Koronát küldte Szent István királynak. A pápa sírját és az eseményt díszes márványemlékmű örökíti meg, amelyet a magyarok a pápának hálából állítottak 1907-ben. A táblát 1910-ben avatták fel;

a Jeruzsálemi Szent Kereszt-bazilikát –

amelyben Jézus kínszenvedésének ereklyéit őrzik, egy darabot a keresztből, a kereszt feliratát (titulus), az egyik szeget és két tövist a töviskoronából;

a falakon kívüli Szent Lőrinc-bazilikát –

ahol az oltár alatt a Décius császár alatt kitört keresztény üldözésben vér-

tanúhalált halt Szent Lőrinc diakónus ereklyéit tisztelik. A templomot a második világháborúban bombatalálat érte. Az esetre odaérkezett XII. Pius pápának (1939-1958) a templom előtt szobrot állítottak.

A hét templom zarándoklat népszerűsége évről évre nőtt. IV. Pál pápa (1555-1559) idején már hatezren vettek részt rajta. 1575 óta mindazok, akik elzarándokoltak a hét templomhoz, teljes búcsút nyerhettek a szokásos feltételekkel.

Néri Szent Fülöp a rend jóváhagyását követően, XIII. Gergely pápa jóvoltából elkezdte építeni a rend templomát (Chiesa di Santa Maria in Vallicella), amelyet Chiesa Nuovának hívnak, mert egy régi templom helyén épült. Fülöp szobája a templom melletti oratóriumban volt, ahol 1599. május 26-án hunyt el. Sírja a templom egyik oldalkápolnájában található az oltár alatt, amely fölött látható Guido Reni (1575-1642) Szent Fülöp extázisa c. festményének mozaik másolata. A festmény Fülöp szobájában van. Fülöp oratóriumának a helyére 1637-től Francesco Borromini tervei alapján építették fel a templom mellé az Oratorio dei Filippinit.

Róma máig egyik legnépszerűbb szentjének, Néri Szent Fülöpnek a kezdeményezése kiállta az idők próbáját, mert napjainkban is élő gyakorlat közösségileg és egyénileg is a hét templom zarándoklat.

KÖZÖSSÉGÜNK FEJLŐDÉSE

Közeledve szeretett templomunk alapkövetételének 25. évfordulójához (2025. június 17.), talán ideje van egy-fajta számvetésnek. A jövő eredményei a múltban gyökereznek, de a jelen feladata, hogy mindent megtegyünk azért, hogy a már szépen látszódó hajtások szárba szökkenjenek.

Annak idején, az új templom terveinek kiválasztásakor, majd később, a vasbeton vázszerkezet elkészültekor is megfogalmazódott sokunkban a gondolat, vajon a már régen „kinőtt” hajdani moziépület után (jelenleg már csak egy kőkereszt emlékeztet rá az óvoda kertjében) az új, tágas templom nem marad-e üres a szentmisék alkalmával. A hívek közül sokan aggodalommal várták az első „jeleket”. Természetes, hogy a közösségét szerető és érte aggódó, azt féltő gonddal óvó hívő ember gondolata ez.

Az új templom használatbavétele óta eltelt csaknem kilenc esztendőben azután az aggodalmak megszűntek, hiszen látható volt, hogy sokan, akik kényszerből és hely hiányában más templomban vettek részt vasárnapi szentmiséken, visszatértek Pátyra. Örömteli volt látni, hogy lassan növekedni kezdett a házasságkötések és a keresztelők száma. A templom valójában csak keretet ad, de az igazi építőkövek mi magunk voltunk és vagyunk. Isten pátyi otthonát, templomunkat, mi töltjük meg élettel. Ehhez pedig nélkülözhetetlen a szeretet „kovácsa”.

Egyre több kis plébániai közösség sarjadt a templom kövei közül. Érdekes

egy pillantást vetnünk plébániánk eseménynaptárára – örömmel írom, „zsúfolt órarendhez” hasonlít. A teljesség igénye nélkül közösségeink rövid felsorolása: Baba-mama kör, Édesanyák imái csoport, Taizéi imaközösség, Családcsoportok, Cursillos férficsoport, Házaspáros hittancsoport, Szent II. János Pál karitászcsoport, Rózsafüzér-társulat, Asszonykör, Férfikör.

László atya érkezésével a plébániai élet még inkább felpezsdült, hiszen a péntek esti szentmisék mellett állandósultak a kedd esti és szerda reggeli szentmisék is. Minden szombaton van lehetőség előesti szentmisén részt venni, és minden hónap harmadik vasárnapján a reggeli szentmise után gyermek- és ifjúsági szentmise van, valamint első és harmadik vasárnap görögkatolikus is-

tentisztelet is bemutatásra kerül templomunkban.

A gyermek- és ifjúsági szentmisék mára „teltházások” lettek. Elmondhatjuk, hogy a vasárnap reggeli szentmisék látogatottságán egyáltalán nem látszik az előesti szentmisék és a gyermekmisék híveket „elvonzó” hatása, sőt, a gyermekmisékre más egyházközségekbe járó családok is szívesen jönnek Pátyra és – talán – olyanok is betévednek, akik egyébként nem rendszeres templomjárók...

Nagyot lépett előre közösségünk, amikor pénteki napokon reggel ½ 7-től az esti szentmise kezdetéig megvalósult templomunkban a folyamatos szentségimádás. 11-12 testvérünk vállalása nyomán megkaptuk a lehetőséget, hogy heti rendszerességgel találkozassunk Jézussal egy számunkra megfelelő időpontban. Hálát adhatunk az eltelt hét minden kegyelméért, a magunk vagy családtagjaink, barátaink, közösségünk tagjainak életéért, egészségéért. Imádkozhatunk Jézushoz vagy éppen beszélgetünk Vele. Előhozva nehézségeinket, gondjainkat és Reá bízva a megoldást kérhetjük az Ő segítségét, mutasson utat, hogy a számunkra legmegfelelőbb megoldás születhessen.

Egyidőben Gábor atya térségi plébános kinevezésével László atya még több feladatot vállalt, még több kapcsolódási pont alakult ezzel a hívek és az atyák között. Részben ennek is köszönhető, hogy az utóbbi években jelentősen, mintegy duplájára emelkedett az elsőáldozók létszáma, mely igen örö-

teli. Idén május 11-én a reggeli szentmisén lesz az első szentáldozás, míg május 31-én, szombaton délután 4 órakor a bérnálás szentségében részesülőket - helybelieket és a regnumi közösség fiataljait - ünnepeljük közösségünkben. Utóbbi ünnepen vendégünk lesz Spányi Antal megyéspüspök atya, akinek látogatását különlegessé teszi az a tény, hogy idén novemberben ünnepli 75. születésnapját.

Az elsőáldozásra készülők és szüleik felkészítése is zajlik, melyet teológiában járatos segítő világiak végeznek. A bérnalkozási felkészítést szintén László atya végzi. Ugyancsak ő tart minden hónap harmadik péntekjén bibliaórát templomunkban.

Nagy segítség a híveknek, hogy majdnem minden héten a vasárnapi szentmise ideje alatt gyónási lehetőség

is van. Ezeken legtöbbször Gábor atya gyóntat, de egyeztetett időpontban hét-közben is lehetőség van szentgyónás végzésére.

Egyre szebbek és tartalmasabbak lettek egyházi ünnepeink, melyekre vendégeket is hívtunk. Ilyen volt például termeink ünnepélyes elnevezése a tavalyi templombúcsú alkalmával, de ilyen lesz az idei évben, június 15-én tervezett ünnep is templomunk alapkövetételének 25. évfordulóján.

Évről évre sok embert vonz a templomunk kertjében felállításra kerülő „élő Betlehem”, valamint a hagyományos karácsony délutáni betlehemes előadás, melynek szervezését és lebonyolítását is közösségünk tagjai végzik.

Az Egyházmegye által meghirdetett zarándoklatokon kívül is szerveződtek és szerveződnek zarándoklatok Ma-

gyarországon belül (makkosi szentévi zarándoklat májusban) és hazánkon kívül (Lengyelországban Krakkóba és Olaszországban Rómába). Közös keresztutat jártunk Badacsonytomajon, most élő passióra látogatunk Benczúrfalvára. Tervezzük, hogy jövőre megszervezzük az élő passió bemutatását a gyermekeknek.

Régóta valljuk, hogy a zene, a muzsika hangja közelebb hozza a szíveket és a lelkeket egymáshoz. A Szentegyházi Gyermekfilharmónia 2012-ben szervezett fellépése óta majd minden évben szerveztünk adventi koncerteket – segítve ezzel a hívek ünnepi készülését, irányt mutatva a készüllet valódi értékeire, értelmére. Az adventi koncertek mellé évről évre szerveződnek más zenei programok, zenés áhitatok, melyek segítenek ráhangolódni a nagybőjt vagy pünkösdi ünnepének igazi értelmére.

Köszönet minden testvérünknek, aki ezek szervezésében, lebonyolításában bármely módon közreműködött, illetve a fellépő együtteseknek, akik munkájukért, fellépésükért semmilyen ellenszolgáltatást nem kértek. A teljesség igénye nélkül: a Budapesti Monteverdi Kórus Kollár Éva vezetésével, a Magnificat Leánykar és a Vox Caelestis Kórus Szebellédi Valéria vezetésével, a Kodály Zoltán Magyar Kórusiskola Laudate Gyermekkara és Iubilate Leánykara Sapszon Ferenc és leánya, Sapszon Borbála vezetésével, a Benyus Családi Kórus és Kamaraegyüttes id. és ifj. Benyus Sándor vezetésével, a Gemma Énekegyüttes Tóth Márton vezetésével, a Jessze Zenekar Andrejszki Toma vezetésével, a Nemzeti Énekkar és a Semmelweis Kamarazenekar, valamint Móré László, Rózsa Richárd és Soltész Ágnes vonós triója.

Idén adventben ismét a Kodály Zoltán Magyar Kórusiskola egyik kórusa látogat majd el hozzánk. Egyelőre legyen meglepetés a kórus neve.

Az adventi koncertek megrendezését a még Zsolnay Béla atya által 2000-ben alapított Pátyi Római Katolikus Templomért Alapítvány támogatja évről évre.

Végezetül változnak, alakulnak, az azt használók igényeihez mérten formálódnak templomunk belső terei is és annak környezete is. Évekkel ezelőtt megkezdődött a belső építészeti alkotások tervezése és kivitelezése, mely igazodik a fiatalon elhunyt Ozsvári Csaba egyházi ötvösművész művészi koncepciójához, mely templomunk általa tervezett

és – korai halála miatt – csak részben kivitelezett bronzkapuján került, ill. került volna megvalósításra. Ennek részeként készült el a Pantokrátor Krisztust ábrázoló monumentális bronzszobor az oltár felett, valamint újul meg terveink szerint május végéig a keresztelőkút és a későbbiekben a tabernákulum (szentségtartó szekrény) is. Megújul a bejáratnál található hirdetőtábla, és kihelyezésre kerül egy asztal is, amely alkalmas lesz adományok biztonságos gyűjtésére és szenteltvíz adagolót is tartalmaz majd.

Tervezünk egy külön megvilágítást a Pantokrátor Krisztus szobor és a két szobor fülkében található Szűz Mária és Szent II. János Pál szobrok részére is.

Évről évre szép és gondozott templomunk környezete is. Köszönet mindazoknak, akik két éve elhunyt testvérünk, Polgár Gizi helyére állva igyekeznek az oltárt díszíteni, a kertészeti feladatokat elvégezni, a fűvet nyírni, a veszélyes fákat gallyazni.

Kiemelten fontos munka közösségünkben a templom takarítása, melyre minden szorgos kéz kevés. Segítő szándékú híveket templomunk maroknyi kis takarító csapata reménykedve vár.

Kedves Testvérek! A hála és a dicsőség mindenért Istené. Megtiszteltetés, hogy eszközei lehettünk és lehetünk ebben a megrendítően szép és felemelő munkában.

2025. március 30.

Kővágó István

ÉLŐ KERESZTÚT BENCZÚRFALVÁN

Benczúrfalva – történelmi nevén Dolány – kicsiny nógrádi falu, napjainkban Szécsény városrésze. A Megyeri-patak mélyen bevágott völgyében s a környező meredek dombokon fekszik. Vizei a pöstyényi Ipolyba ömlenek. Mintegy hetven portájának sose volt több lakója három-négyszáznál. Manapság sok háznak vannak távolabb élő, itt csak üdülő lakói.

Dr. Németh László atya néhány évet fiatal káplánként Szécsényben töltött, és a benczúrfalvi hívek lelki gondozását is ellátta. Nagyon megszerette a várost és a ferences kolostort, a környező tájat és népét. Kapcsolatait mindmáig szeretettel ápolja, s így természetes, hogy mikor a korábban Chilében élő Lipthay házaspár, Antal és Erzsébet 2002-ben elhatározta, hogy mozgalmat indít egy zarándokhely létrehozására Benczúr Gyula, a csodálatos festő műterme fölötti szőlőhegyen, László atya is e gondolat sodrásába került.

A terv 2024-re megvalósult. A hegycsúcson a Fájdalmas Szűzanya kápolna kupolája messzeragyogva hívja a híveket, hogy elgyönyörködjenek a nógrádi táj és a Teremtés művének gyönyörűségében. A köralapú kápolnát a chilei építész, Nicolás Lipthay Allen vázlatai alapján Kovács Miklós tervezte. Díszei annak Bráda Tibor festett üvegablakai: a kupolát felülről

megvilágító Szentlélek, az oltár mögötti hármasablak Jézus feszületével, Máriával és Jánossal, valamint a bejárat fölött a Szent Szűz megkoronázása. A kápolnához pedig, a hegy csúcsára a 14 stációból álló Szent Antal zarándokút vezet, leküzdve mintegy 150 méter szintkülönbséget.

A virágvasárnap előtti szombaton a helybéliek élő passióját Németh László atya vezette, akit erre a küldetéses útra elkísért 15 pátyi testvére is.

László atya ifjúságának helyszínén a kis zarándokcsoport először a szécsényi ferences kolostort és a templomot ismerhette meg. A kolostor a XIV. század első felében épült a gótikus templommal és a várost ölelő várral együtt. A török időkig virágzott és folyamatosan gazdagodott. A török a várost 1552-ben foglalta el, s csak 1593-ban sikerült visszafoglalni tőlük. Majd 1663 és 1683 között ismét a törököké lett. A ferencesek ezekben az időkben örök veszedelmek között és bizonytalanságban éltek, de mindvégig hívek maradtak hivatásukhoz, a szegények gondozásához. A háborúk után kitört pestisjárványban is szerzetesek sora áldozta életét ebben a munkában. A 18. század hozta az újabb fellendülést. Ekkor épült a templom barokk bővítése és készült berendezése is.

László atya a 80-as évekből a kolostor és templom még lepusztult állapotában is sugárzó szépségére emlékezik. Mára gondos régészeti feltárások és szakszerű restaurálás után a látogató gyönyörűséggel szemlélheti régi korok mestereinek remekműveit: oltárokat, bútorokat, faragott köveket.

S amire vendéglátónk, Barsi Balázs atya különösen büszke, a kolostor udvarának, kerengőjének és külső kertjének növényei, virágai, az élő szerzetesrend napi tanúságtévői.

László atya különös ajándéka volt, hogy találkozhattunk Balázs atyával, sőt kint a kertben szinte személyes társalgásra is módunk nyílt. Ne higgyük, mondta, hogy a szerzetes mindentől elvonulva, folytonos imádságnak él. Sőt ha távolságot tartva is, de ott van a városi forgatagban. Szent Ferenc is vagy a hegyek barlangjaiban remetéskedett, vagy a városi piactereken, az emberek nyüzsgő sokaságában hirdette Isten ígését. S míg Balázs atya ezt mondta, alig két lépésről, mosolyogva a szemembe nézett.

Tőle elbúcsúzva mentünk tovább Benczúrfalvára. Ott megtekintettük Benczúr Gyula nyaralónak mondott gyönyörű – és gyönyörűen helyreállított, múzeumnak berendezett – kúriáját, majd mentünk tovább egy

szűk völgybe, ahol a Lipthay házaspár és az élő passió korhű öltözetű szereplői fogadtak, civil résztvevők gyülekeztek. Pontosan 3 órakor felcsendült a kántor éneke: „A keresztfához megyek...”

Talán száz-százhuszan lehattunk, akik nekivágtunk a meredek útnak. Ragyogóan és melegen sütött a tavaszi nap, a szél is inkább simogató. Friss volt a fű, zsengek a levelek, és a sosem látott emberek között mégis otthon éreztük magunkat. Még görbebotos társaink is végig kitartottak. Hívott odafönt a kápolna kupolája.

Fotó forrás: nool.hu

Megható volt, ahogy a szomszéd falvakból toborzott szereplők előadták a jól ismert történetet, a szokott rituálét itt-ott az alkalomhoz igazítva. Megható volt, ahogy a meredélyen mind segítettük egymást. A kápolnához fölérve pedig a feltároló kapu, a kántor onnan szóló éneke már a Nagyhetet átugorva a Feltámadást, a Halált legyőző Életet előlegezte meg.

MLA

GONDOLATOK A FIAT90 LELKIGYAKORLATRÓL

Rövidesen zárul a FIAT (Fiat voluntas tua – „Legyen meg a Te akaratod”) 90 napból álló lelkigyakorlat nőknek, a Szűzanya életének példáját követve.

A lelkigyakorlatot egyházközségünkben 14 nő végezte, párhuzamosan a férfiaknak szóló Exodus 90 lelkigyakorlattal. Célja a megtisztulás: a testi, lelki spirituális tényezők dinamikus egymásra hatásával.

Ennek fontos eleme a böjt. A böjtölés eredeti értelemben étkezési korlátozás, de ma a „fogyasztói társadalomban” kiterjed olyan tevékenységekre is mint a TV, internethasználat, vásárlási szokások, amelyek elvonják a figyelmünket a napi önvizsgálatról, amire szükségünk van gyengeségeink felismeréséhez, mert csak így tudunk túllépni magunkon.

fotó: Lantosné Megyesi-Schwartz Dóra

A korlátozásokkal egyidőben erősítjük magunkat a napi imákkal, szentmisén való részvétellel, a rendelkezésre álló lelkigyakorlatos anyagok olvasásával, hallgatásával, szentségimádással, gyónással, lelki beszélgetésekkel, átgondolt felajánlá-

sokkal. Ebben a folyamatban fontos szerepet kap a segítőtárs, akivel napi, heti kapcsolatban vagyunk, igény szerint. A hegymászóktól vett kifejezéssel ő a „kötéltárs”. Hetente találkozunk a templomban, este, ami meditatív imával kezdődik. Ezt követi kiscsoportban a megosztás, ami egyfajta beszámoló a heti előre haladásunkról, vagy éppen nehézségünkéről, megakadásunkról, felismeréseinkről, megfogalmazzuk, hogy miben szeretnénk fejlődni. Egy-egy beszámoló után erőt merítünk az egymásért mondott imából. A kiscsoportos megosztás abban is segít, hogy nyitottabbá váljunk egymás felé, ami előrehaladás az Istenre való hagyatkozásban. Ez segíti a kegyelmek befogadását, a jobbá válásunkat. Hiszen ezért vállalkoztunk erre a lelkigyakorlatra.

A végső tanulságok levonása még hátra van, de már foglalkoztat minket a hogyan tovább kérdése. Van, aki várja a lelkigyakorlat végét, mivel nem tudott teljes mértékben megfelelni a magával szembeni elvárásnak, míg más úgy gondolja, hogy nem szabad megállni, mert az után a regresszió következik. Egy biztos, hogy nem lehet figyelmen kívül hagyni életünk e fontos időszakát.

Erre hívja fel a figyelmet Szent-Gály Katalin: Kegyelem című verse.
*Te soha többé nem lehetsz nyugodt
 s nem lesz tiéd a nyárspolgári béke,
 mert beléd hullott az Isten vetése,
 és azt kitépni nem lehet,*

- vagy nem mered,
mert érzed, hogy éned jobbik része.

Azt megteheted, hogy soha nem
kapálsz,
hogy letaposod a kihajtó ágat,
hogy nem öntözöd,
hogy szinte gyűlölsz,
- de Harmat is van,
és akaratlan meglep.

És valahogyan elindul benned
egy gondolat, egy szó, egy jóbarát,
egy semmi -
s amit már kezdtél elfeledni,
vagy letagadni: duzzad, újra él.

A gyökér,
a mag,

beléd szövődik és szállá fakad,
és vakmerő kalandra bátorít:
kilépni önmagadból,
az átlagosból,
komolyan venni azt amit hiszel.
Tulajdonképpen miért nem kezdted el?

Ezek a gondolatok mindenki számára iránymutatást jelenthetnek, akik a nagybőjtben valamilyen lelkipályakorlatot végeztek. Hiszen a lelkipályakorlat egyik célja a böjt, nem maga a lemondás, hanem mindazok a tettek, amelyekre a lemondás által szabadok leszünk.

Bán Mária
Ther -Illéssy Zsuzsanna

MÉGIS

A pátyi katolikus közösség térítésmentesen
terjesztett időszaki kiadványa.

Felelős szerkesztő: **Reményi Judit**

(judit@remenyicsalad.hu)

www.ude.hu

Közösségünket érintő értékes írásokat szívesen
közlünk

A kiadványt támogatta:

Nemzeti Együttműködési Alap
(NEAO-KP-1-2024/1-000705)

Páty

Római Katolikus Plébánia

Képviseli: **Harkai Gábor plébános**

Székhely: 2071 Páty, Munkás tér, hrsz.: 884/5.

Telefon: (06-26) 371-468

Adószám: 19835972-1-13

Bankszámlaszám:

CIB Bank: 11103303-19835972-36000001

Email: titkar@ude.hu

**Nemzeti
Együttműködési
Alap**

MINISZTERELNÖKSÉG

BETHLEN GÁBOR
Alapkezelő Zrt.

A BABAMAMA KÖR NAGYBÖJTI ALKALMAI

A BabaMama kör nagyböjtben két saját alkalmat szervez, egyik egy péntek délutáni lelkigyakorlat, a másik egy esti keresztút.

Idén március 14-én tartottuk a nagyböjti lelkigyakorlatunkat a templomunkban egy Budapesten élő barátunk, Dóri vezetésével. Éppencsak 3 órára tudunk elszakadni a családtól, az édesapák ilyenkor a gyerekekre vigyáznak, hogy erre az időre a lelkünkkel, Jézussal, az ő húsvéti titkával tudjunk törődni.

Először kimentünk a templom köré a szabadba, hogy érzékeljük magunkat a hangok, zajok, a természet segítségével és azt, milyen módon vagyunk kapcsolatban Istennel. Ehhez választottunk egy-egy növényi részt, amit aztán a lelkigyakorlatos terem közepére leraktunk egy-egy megosztás közben. Ilyenkor tudunk figyelni a másokra, az ő hogylétéről megtudni valamit, ráhangolódni egymás jelenlegi helyzetére.

Ezután közös asztalnál vacsoráztunk, egyfajta tanítványi keretek között, mindenki hoz valami finomat otthonról, és megosztjuk a másikkal, amink van. Nagyon különleges érzés így étkezni!

A lelkigyakorlat második felében a jezsuiták által kedvelt szemlélődő imamódban dolgoztuk fel Jézus lábának megkenésének tör-

ténetét (Lk 7, 36-50). Behunyt szemmel elképzeltük, ahogy Jézus belép a terembe, egy bűnös asszony elkezd mosni Jézus lábát, majd ezen Simon, a farizeus megbotráncozik...talán mond valamit nekem is...hallom, ahogy bölcsen kérdez: Melyik adós szereti jobban a hitelezőt? Majd az asszony felé fordul: Bűneid bocsánatot nyernek [...], menj békével! Belehelyezkedhetek a történetbe, megtalálhatom magam akár a szereplők között.

Majd ezt a történetet egyesével lerajzoltuk, színes papírok ragasztásával megjelenítettük magunknak. Mindannyian hozzáfűztünk egy-egy gondolatot, hogy mit al-

kottunk, hogyan tudtunk a bibliai történettel tartani, ki mivel gazdagodott a lelkigyakorlaton.

Évek óta fontosnak tartjuk, hogy szervezzünk saját magunknak egy keresztutat is, amit csak édesanyák a Pincehegyen járunk be. Idén április 11-én mentünk a hegyre. Az állomásokhoz tartozó "szöveg" nagy kihívás: ne legyen túl tömör, se túl hosszú, mégis valami megragadjon, ami által megélhetjük a keresztúthoz tartozó fájdalmat és egyben a bűntől való megváltást is.

Ebből idézek egy pár mondatot:

- Aki már kapott egyest vagy bukott meg valamiből, tudhatja, hogy egy-egy elbukás milyen emberromboló, milyen önbizalomromboló lehet. (II. állomás: Jézus vállára veszi a keresztet)

- Talán a mi fiaink és a mi leányaink is nagy dolgokra hivatottak, ha segítünk nekik, ha hagyjuk őket kibontakozni. (IV. állomás: Jézus anyjával találkozik)

- Veronika segítsége inkább gesztus, mint valódi segítség. Jézus arca percekben belül ismét izzadt, poros és véres lesz. A gesztus valami finom, érzelmeket mozgató, a lélek mélyét megértő cselekvés. (VI. állomás: Veronika kendőt nyújt Jézusnak)

- Nagy kísértés, szinte már elvárás a mai emberrel szemben, hogy

testi vagy lelki ideáloknak megfeleljen. Sokszor ott állunk kiszolgáltatva a világ és egymás kritikájának, mint egykoron Jézus. (X. állomás: Jézust megfeszítják ruháitól)

- Feszülünk, néha szét is feszülünk. Lehet ez túlságos pörgés, vagy éppen mindenről való lemondás, lehet motivátlanság. [...] Vegyük észre, mi is történik, vegyük észre, mit is tettünk. Helyezzük magunkat egy nyugodt sírba, hogy kipihenhessük magunkat és bízzuk Istenre magunkat, a feltámasztásunkat. (XIV. állomás: Jézust eltemetik)

Az állomások közt csendben elmélkedve sétáltunk, felajánlottuk ezt a közös ájtatosságot a teljes Schumicky család lelki erőnlétének megtartásáért, miközben szimbolikusan egy nagyböjti "stafétát" adtunk át egymásnak: egy lila virágcsokor között egy lándzsa alakú levél fölött magasan ívelő, fehérén virágzó meggyfa vessző, mely számunkra hirdeti: "Bízatok, én legyőztem a világot" (Jn 16,33).

Laczkó-Petőné Molnár Margit
a BabaMama kör vezetője

A KARITÁSZ TÁMOGATÁSA

A 2025. évben jóval kevesebb támogatásból tud karitászcsoporthoz gazdálkodni, mint az előző évben. Sajnos ismét növekedett a nehéz helyzetben élők száma, akik segítségért fordulnak hozzánk. Vannak olyan nehéz sorsú családok, egyedülálló személyek, aki egyáltalán semmiféle jövedelemmel nem rendelkeznek, munkahely elvesztése, betegség vagy más egyéb okok miatt. Küzdünk értük, és minden lehetőséget megragadunk, hogy bármilyen szerény segítséget is tudjunk nyújtani. Ezek közé tartozik a gyógyszerár támogatások, közgyógyellátások intézése is.

Természetesen szerény eredményekről is beszámolhatunk. A kedves testvérek az év elején kérdezték, hogy miként tudnának segíteni a rászorulókon. A visszaváltható műanyag palackok és üvegek felajánlásával jelentős anyagi segítséget nyújtottak egy istápolottnak számára. A Burgondia utcában lakó Sanyi a hozzá eljuttatott göngyölegeket visszaváltotta, és a februári villanyszámla és TV-előfizetési csekkjeit a göngyölegek árából ki tudta fizetni. Továbbra is lehet hozzá vinni a flakonokat, nagy örömmel fogadja.

A nagyböjti élelmiszergyűjtés során összegyűlt élelmiszerből 19 családnak tudtunk osztani a húsvét előtti napokban. Sajnos több családnak, egyedülállónak lenne igénye rendszeres élelmiszersegélyre év közben is. A Kovászda és a Spar által felajánlott pékáruból a hét minden napján osztunk.

Köszönjük a felajánlott tartós élelmiszereket, melyből 3-4 csomagot tartaléknak eltettünk, mivel év közben adódhat rendkívüli helyzet, amikor szükség lehet azonnali segítségre.

Többen kérdezték, így tájékoztatjuk a kedves testvéreket, hogy 2024. október 31. óta egy pátyi drogfüggő lány az Emberbarát Alapítvány Gyermek- és Ifjúságaddiktológiai Rehabilitációs Intézetében hosszútávú bentlakásos gyógykezelésen vesz részt. Tanulmányait folytatja, és munkára is jelentkezett, nagyon jól érzi magát. A rehabilitáció költsége május 31-ig rendezve van. Sok felajánlás érkezett, és mindig időben szólunk, hogy ki mikor hova utalja a lány gyógyítására szánt összeget. A család és a karitász hálásan köszöni az eddigi befizetéseket, felajánlásokat.

Húsvétkor Krisztus feltámadását ünnepli a világ, legyen ez öröm és remény mindannyiunk számára. Áldott ünnepeket kívánok a karitász minden munkatársa nevében.

Hájas Ágnes, karitász önkéntes

HOL TEREM AZ EMBERI MÉLTÓSÁG?

A kiveszőben levő fajok egyike?

Egyre ritkábban találkozunk az ősi példányokkal?

Vagy már annak is örülünk, ha emlékeztetnek rá, hogy létezik emberi méltóság?

A hivatalos „fajbesorolás” szerint (Magyar Katolikus Lexikonból): Az emberi méltóság, „személy méltósága: megbecsülés, mely minden egyes embernek kijár személy volta miatt...”, minden megkülönböztetés nélkül.

Lényegében a társadalmi életünk és annak felépített rendje az emberi méltóság megvalósítását jelenti.

Akkor mégis hová tűnik el? Nem divatos, szükségtelen, elnyűtt cucc lett.

Gerincünket egyenesben tartó méltóságunk az emberi természetünkből fakad. Ezen érték elterjesztéséhez a kereszténység nagyban hozzájárult. Alapját nem az emberi értelemben, hanem az isteni kinyilatkoztatás által eredezteti. Az Ószövetségben Isten-képmásaként, (az embert Isten saját képmására alkotta meg), az Újszövetségben Isten-gyermekeként kapunk választ méltóságunk eredetére.

Az emberi méltóságban benne foglaltatik az összes emberi érték, olyan tiszta minőségben, ami a Föld minden emberére ugyanolyan tökéletesen ráillik, mint saját bőre. Akkor miért hámlik ez a különös bőr? Mások hibájából vagy saját hibáinkból? A Keresztút X.

állomása talán ezzel szembesít minket. (Jézust megfosztják ruháitól.)

A jogrend szerint az emberi méltóság minden emberi jog anyajoga (mily kifejező szó), minden emberi alapjog érinthetetlen lényege. A joggyakorlat nem pozitívan határozza meg, hanem a történelem során tapasztalt megsértésekből kiindulva. Az emberi méltósághoz kapcsolódó tilalmak mind abszolút tilalmak. (Pl. a rabszolgaság, kínzás, magalázó bánásmód, emberen végzett kísérletek, klónozás tilalma mind az emberi méltóságból fakad). A jogrend szerint az emberi méltóság nem korlátozható.

Az emberi méltóság a II. világháború után kapott igazán figyelmet. A világégést követően a testben és lélekben megtiport emberiség önkifejezéseként, hogy emberi mivoltát megerősítse, létejött 1948-ban az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata.

Egy konszenzus, amely leírja, hogy „...minden emberi lény szabadon születik, egyenlő méltósága és joga van...ezek a jogok az emberi lény veleszületett méltóságából erednek...”

Szent II. János Pál pápa is iránymutatónak nevezte az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatát.

Mikor kerül veszélybe ma az emberi méltóság?

Külső tényezők által:

- A rákényszerítés, elvárás, zsarolás, magalázás által. Visszaélés az erő-

fölénnyel, a hatalommal, amely lehet egy személy vagy akár az állam. (Hitler félelmetes példa, aki eldöntötte, hogy pl. a zsidók, cigányok, fogyatékosok és elmebetegek nem hasznosak a társadalomnak.)

- Amikor átvisszük a szimpátia világába az emberi méltóságot. Például Kaliforniában hódít a gender nevelés. A szülőket szinte kitiltják a nevelésből, ha nem a gender elvekkel szimpatizálnak. Elidegenítik a szülőt a gyermekétől, ez az emberi természet ellen nevelés a lelket teljesen összemorzsolja.

- Amikor az ember Isten helyébe képzele magát. Ki egyedüli ura életnek és halálnak? Tán Abortusz és Eutanázia?

Belső tényezők, mi saját magunk által:

- Amikor hagyjuk, hogy a gonosz működhessen bennünk. (Ítélezünk, megvetünk, kibeszélünk, kizárunk és megalázzunk. Felsőbbrendűen bánunk másokkal, ordibálunk, büntetünk és meghurcolunk.)

Milyen lábon állunk mi az emberi méltósággal? Hadilábon vagy stabilan kétlábon? Vagy „na erre aztán tényleg nincs időm” lábon?

Közösségünk magja a család. Mi szülők hogyan gombolyítjuk a méltóság fonalát?

A gyermekneveléshez - amit hasonlíthatunk egy útvesztőhöz, melynek végét nem látjuk - nem árt, ha kulcs is van a zsebünkben. Az bizonyos, hogy

nekünk kell átvinni a felnövekvő gyermeket ezen a szűk, elágazásokkal és zárt ajtókkal tele rendszeren. Mi magunk nem tévedhetünk el, hiszen a gyermek ránk van bízva! Hát félelmetes. Így segítség szükséges, hogy kiigazodjunk ebben az útvesztőben. Hányszor éreztük, hogy elbizonytalanodtunk, mi a helyes nevelés, vagy azt hittük nagy mellénnyel, én ne tudnám, hogyan kell? Aztán kudarcba és falakba ütköztünk, harag és ellenállás állóharcába, a megoldatlan problémák csak gyűlnek, és nem tudjuk hogyan vezessük tovább őket.

Akkor jöhet a „kérjetelek és kaptok, keressetek és találtok, zörgessetek és ajtót nyitnak nektek!” (Lk 11,9) segítség! Kérjük el a kulcsot a Jólentől, a bálterem kulcsát, ahol majd táncba lehet őket hívni, együttműködő (tánc)partnerként. Amivel ki tudjuk nyitni lelkük titkos ajtaját, ahová el tudjuk ültetni az emberi méltóság csíráját.

Az emberi méltóság tudatos hordozása egy olyan egyértelmű és irányadó segítőerő, amivel a gyereknevelés során látni lehet mi a helyes, hogy egészséges úton tereljük testi-lelki fejlődésüket.

Az emberi méltóságot tanítani kell nekik, bemutatni, alkalmazni és lelkükbe ültetni. Megtapasztaltatni a méltóság örömteli érzéseit (megbecsülés, elismerés, feltétel nélküli szeretet). Kölcsönössé érlelni benne, hogy majd ő is emberhez méltóan bánjon másokkal. Mégpedig nap mint

nap eszerint nevelni, nem lehet vasárnapi program.

Vegyük elő azokat a bizonyos kulcsokat!

- Sose veszekedj vele! („Akkor én már most elbuktam.” Hát kelj fel és szólj újra, emberhez méltó hangnemben! Krisztus is elbukott a kereszt súlya alatt nemegyszer).

A veszekedés földre döngöl, szétrombolja az önérzetet, így semmit nem hall meg a gyerek abból, amit kiabálsz neki.

- Sose gúnyold! Ne alázd, ne sértesd, ne zsarnokoskodj és ne bánts se szóval, se tettel! Csak fájdalmat, gonosz sérelmeket, dühöt és bosszút szítasz vele. A gyerek elraktározza sérelmeit, nem tudja feldolgozni azokat, így belül marja lelkét, ami sok értékes energiát emészt el.

- Keressük a jó megoldásokat! Ne hárítsunk és egyszerűsítsünk, ráhagyva és megengedve neki mindent. A gyerek szereti a próbatételt, még ha tagadja is. Igényli a korlátokat, még ha feszegeti is őket. Vágyik az ölelő biztonságra, még ha fintorogva húzódzik is.

- Ne ítélkezz! Mindig veled egyenlő emberként bánj vele! Ha nem szolgál rá, akkor is adj neki esélyt!

- Tölts vele olyan időt, amire boldogan emlékszik vissza!

- Ismerd el a teljesítményét és törekvéseit! Éreztesd, hogy fontos neked, és értékesnek tartod a munkáját!

A vágy nagyon jó hajtóerő, csak jó mederben kell tartani.

- Légy vele türelmes, mindig hallgasd végig! A véleményedet a legjobban időzítsd, hogy antennái nyitva legyenek a tanácsaidra!

- Békességben lenni nem megaluvás, hanem kölcsönösen gyümölcsöző egészségvédő érdek. Érezze, hogy rád mindig számíthat! Támogasd, még ha nem is értesz egyet vele, azt is mond el neki!

Az emberi méltóság egy erős mankó, amibe mi szülők bátran kapaszkodhatunk. Bízunk abban, hogy egyszer mi is megtapasztalhatjuk, ha majd öregen gyermekeinkre szorulunk!

Az emberi méltóságot igazán a Megváltásban érthetjük meg! Jézus odaadta életét, Istentől kapott emberi méltóságát és meghalt értünk, bűneinkért.

Megváltottál, pedig nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj!

Hol is terem hát a méltóság? Mellkasban ott fentebb, bal tájékon?

Hogy méltók lehessünk Krisztus ígéreteire.

Jordán Ági

Felhasznált irodalom:

<https://www.ohchr.org/en/human-rights/universal-declaration/translations/hungarian>

*YouTube. Katolikus Televízió/2024.09.11./
Az emberi méltóság- Miért is?*

TEREMTŐ, ÉLTETŐ ÉS PUSZTÍTÓ SZAVAK

Vej herceg, mikor átvette a kormányzást, megkérdezte a Mestert, mi legyen első teendője.

A Mester így szólt:

- Állítsd vissza a szavak helyes használatát!

A herceg megkérdezte:

- Ez az egész? Miért kell a szavakat helyesen használni?

A Mester válaszolt:

- Ha a szavak használata nem helyes, a fogalmak értelme zavaros. Ha a fogalmak értelme zavaros, nem lehet szabatosan cselekedni. Ha nem lehet szabatosan cselekedni, az erkölcs és a művészet nem virágzik. Ha az erkölcs és a művészet nem virágzik, a büntetés értelmetlen. Ha a büntetésnek nincs értelme, a nép nem tudja, hová lépjen és mit tegyen. A bölcs első dolga, hogy fogalmait szavakká s a szavakat tettekké tegye. Nem tűri, hogy szavaiban rendetlenség legyen. Minden ezen múlik.

Íme, Hamvas Bélának köszönhetően [Anthologia humana] most már tudjuk, miért fontosak a szavak, s mi az első teendő. De igazában még Vej hercegnél is korábbra kell visszamennünk. A Lét hajnalára. A történelem legelső szavát a Teremtés könyve írja le: „Isten szólt: »Legyen világosság!«, és világos lett.” [Ter1,3] (Milyen gyönyörűsége a magyar nyelv! Mi azt

mondjuk: „kivilágosodott.”) Majd mikor az Isten megteremti a föld állatait és az ég madarait, az ember sorra nevet ad nekik. Kissé később követi ezt az első párbeszéd a kígyó és az asszony között.

Persze legyinthetünk, hogy mindez csak mitológia. De a kérdésre, hogy az embert mi különbözteti meg az állatoktól, bizonyos, hogy az első válasz: az értelmes beszéd, a tartalommal bíró szó. Hogy a dolgoknak, az apró árnyalatoknak, a moccanásoknak is neve van. Mindennek az a neve, amit az ember adott neki. Ezeket tehát nem lehet egymással felcserélni.

Vagyis megállapíthatjuk: a teremtető szó Istené, a megnevező szó az emberé.

Továbbhaladva pedig a bibliai történetben csakhamar elérkezünk Bábel földjére, ahol az emberek égig érő tornyot akartak építeni. Akkor még „az egész földnek ugyanaz volt a nyelve, és ugyanazok voltak a szavai.” [Ter11,1] De mert a torony építése már az eget, a teremtetést ostromolta, az Úr megjelölte az ember képességeinek határát. Összezavarta nyelvüket, hogy ne értsék egymást. Így az egek ostroma félbeszakadt.

Az isteni cselekvés eszköze íme, megint a szó.

Kínai példázattal kezdtük elmélkedésünket, majd a legősibb héber

történetekkel folytattuk. Arany János szerint Széchenyi István is három szavával – Hitel, Világ és Stádium – keltette életre a magyar nemzetet. De bármelyik nép hagyományaiban, mesevilágában megtaláljuk a szónak ezt a mágikus erejét. Uff – mondja az indián – én beszéltem. – És négyfelé fújja a békepipa füstjét. Szavamat adom rá – mondja Márai Sándor úriembere, aki ezt akkor is megtartja, ha egy kutyának adta. Bizony, ez a hitelesség évezredekig, egészen a papír alapú szerződésekig a társadalom életének sziklaalapja volt! Nem is kell az ősidőig visszamennünk példaként: a szószegő embert még nagyapáink társadalma is kiközösítette. Jézus mit mond erről? „A ti beszédek legyen: az igen igen; a nem nem. Ami ezen felül van, a gonosztól való.” [Mt 5,37]

Ennek a szónak pedig értéke van. Körültekinthetünk az emberi kultúrák egész körén, mindenütt azt találjuk, hogy a sokbeszédű ember lehet ugyan szórakoztató, de nem becsülik sokra. A komoly, megbízható ember viszont szűken méri a szót. Ez adja a csend értékét is. Ismét Jézust idézzük: „Amikor pedig imádkoztok, ne szaporítsátok a szót, mint a pogányok. Azt gondolják ugyanis, hogy sok beszédükért nyernek meghallgatást. Ne utánozzátok őket! Hiszen tudja a ti Atyátok, mire van szükségetek, még mielőtt kérnétek.” [Mt 6,7-8]

Csodálatos dolog, hogy ezek az igék megtartják jelentésüket sok-sok évszázad óta. De azt is látjuk, s el is kell fogadnunk, hogy a világ változik, s ezzel a szavaknak, a nyelvnek is lépést kell tartania. Beleütközünk az állandóság és változás örök harcába. Az öreg Márai Sándor jegyzi be naplójába: „Könyvkereskedők vastag katalógusai, [...] ezer és tízezer könyv, [...] A csömör fojtogató. Tömondákat írni. Vagy csak szavakat. Szótárat olvasni. Az irodalom meghalt, éljen a könyvipar. [...] Éjjel, lámpaoltás előtt félóra Czuczor, Bajza, Batsányi... Mint aki naphosszat mocsárban gázolt és elalvás előtt lezuhanyozza magát.” [Napló 1984] Itt nemcsak a szó- és könyváradat csüggeszti őt, hanem a tartalmukat cserélt vagy kiüresedett szavak özöne. Kármán József Fannija még milyen szépen, egyszerű-röviden írta 230 évvel ezelőtt: „Szükséges az embernek az ember.” Ma ugyanezt szociológusok serege szajkózza, boncolgatja szakszavak seregével.

A média úgy vesz körül bennünket, mint hajótöröttet az óceán. Gyerekkorom emléke: Nagyanyám egy kisvárosban trafikos volt (vagyis dohányáros). Boltjával szemben a bíróság kapuja fölött reggeltől estig bömbölt egy hangszóró. Vagy Rákosi Mátyás rádió-propagandáját kellett hallgatnunk, vagy a községi tanács rendeleteit. Ma a közmédia köti le ugyanígy szinte minden figyelmünket a leg-

újabb technika erőszakosságával. Hová lett az öreg indián vagy a somogyi pásztor csöndes bölcsesége?

De nem helyes, ha ezt a tektonikus változást mind a technika rovására írjuk. A stílusért és a tartalomért ugyanis az ember felelős. Napjaink szópestise Amerika felől terjed. Molnár Tamás 40 évig élt az Egyesült Államokban. Az ottani életformáról írja, hogy azt a francia Tocqueville már 1835-ben az „izgága monotónia” jelzővel illette. Ennek forrása Molnár szerint a Mayflower Angliából száműzött kvékereknek szemléletében keresendő. Ők radikális protestantizmusukat merev szabályok szerint élték meg, de ugyanakkor felebaráti szeretetből minden idegent, akár kol dust, akár eszmét, befogadtak és beillesztették törvényeik kereteibe. Ezért az amerikai szemlélet ma is hajlamos új magatartási formák legitimálására, és elvük, hogy ami törvényes, az erkölcsös is. Így a kisember megőrzi egyszerűségét és tiszta lelkiismeretét, miközben támogat minden kisebbségi törekvést és igényt, legyen az afrikai sámánizmus, szexuális aberráció, vagy mesterséges intelligencia. [Az amerikai életforma]

Ezzel küzdünk mi napjainkban.

Mikor én trafikos kisfiú voltam, George Orwell már megírta 1984 című utópiáját emberi társadalmunk jövőjéről. Orwell társadalmában

megszűnik a magánélet, teljessé válik a folyamatos ellenőrzés, amiben a technika mint a kétirányú televízió, természetesen alapvető jelentőséget kap. De ennek a szörnyrendszernek kulcseleme mégis a szó, a nyelv. „Az újbeszél (Newspeak) célja nemcsak az, hogy az Angszoc híveinek megfelelő világnézet és észjárás kifejezési eszközéül szolgáljon, hanem az is, hogy minden más gondolkodási módot lehetetlenné tegyen. [...] Ezt főleg azzal éri el, hogy a nemkívánatos szavakat kiküszöböli, illetőleg megfosztja maradék, nem pártszerű jelentéseitől, sőt minden másodlagos jelentésétől. Nézzünk egy példát. A szabad szó még megvan az újbeszélben, de csak az ilyen megállapításokban használható: »Ez a kutya szabad (mentes) a tetütől.« Nem használható azonban a régi, »politikailag szabad« vagy »szellemileg szabad« értelmében, mivel ezek a fogalmak nem léteznek többé.»

Úgy-e milyen ismerős? Manapság ezt úgy hívják, hogy politikai korrektség. A közmédiában pedig, hogy tartalom-ellenőrzés. Érdekes párhuzam már a 16. századi Morus Tamás híres könyve is, az Utópia. Az ideális államban, Utópia szigetén például a polgárok tízévente kötelesek új házba költözni, nehogy hozzászokjanak környezetükhöz; házuk ajtaja éjjel-nappal nyitva áll, hogy oda bárki bármikor betérhessen; külföldre utazni csak előljárói engedéllyel szabad; stb. Később

Orwell ezt a rendszert részletesen kidolgozta. Olyannyira, hogy még szerzői bűnrészességgel is megvádolhatjuk, ha mai riasztó világunkat elemezzük. Molnár Tamás éles szeme ezt a riasztó világot már az 1968-as diáklázadások után meglátta, és mint életünk korlátozását és elszegényítését ábrázolja. „A magánéletet egy pár sablonra redukálják, és a föltétlen társadalmi alkalmazkodást elősegítendő néhány témakört jelölnek ki a többi rovására. [...] Az alkotás és a munka minden ágát ellenőrzés alá veszik. Az irodalmat, a költészetet, a tudományt és a kritikát a »fanyelv« határozza meg, és a szavak jelentését is egyik napról a másikra megmásítják.” [Az ideális állam kritikája]

Vannak aztán ennek a nyelvi agresszióknak további eszközei is. Két dolgot érdemes kiemelni: a nyelvi importot és az élőbeszéd minőségét.

A mai kutatók világunkban több, mint 7.000 nyelvet tartanak számon. Legtöbben a kínait beszélik (több mint egymilliárd ember), 3-400 millióval ezt követi az arab, az angol, a spanyol. A Csendes-óceáni Vanuatu szigetének mintegy 200 ezer lakója viszont több mint 100 nyelven beszél. A minket egyre szorosabban ölelő globalizált világ azonban a kereskedelem, a kultúra és a digitális technika révén eláraszt bennünket a maga nyelvével

is, ami leginkább az angolhoz hasonlít. Csak hasonlít, mert szókincese is keverék, szerkezete vézna váz, kifejező készsége pedig igénytelen, satnya. (Volt szerencsém nemzetközi tárgyalásokon tapasztalni, ahol partnerünk ragaszkodott a szerződés angol verziójához is, hogy a kész dokumentumot végül mégis egy negyedik nyelvben született bíró ítéletével kellett értelmezni.) Főutcainkon hovatovább nem látunk magyar nyelvű cégtáblát, a boltban vásárolt áru dobozán keresni kell a számunkra érthető ismertetőt. (És aki csak magyarul tud, s még a látása is gyöngye?) A számítástechnika nyelve egyértelműen az angol, de még magyarra fordított szakszavait is csak a beavatottak értik. Hát még amikor ez a nyelv a költeményekben is megjelenik, mondván: az olvasók tábora is ezt beszéli.

Vagy lássuk – pontosabban hallgassuk! – a hangzó, a beszélt nyelvet is!

Még él az a generáció, akik a 20. század nagy színészeitől tanulhattak magyarul. Básti Lajos, Berek Kati, Latinovits Zoltán vagy még régebbről Urai Tivadar, Ascher Oszkár. Beszédük a kakasüllő eldugott sarkában is tisztán érthető volt. Most hivatásos beszélők, tudósítók, politikusok, médiasztárok is – kevés kivételtől eltekintve – szabadon vagy mikrofonba rendre hadarnak, s ezt veszi át iskolába já-

ró fiatalságunk is. Ugyanakkor a tiszta, helyes hangképzést, artikulációt talán még a Színművészeti Egyetemen sem tanítják, követelik meg. Olyan gyors lett a beszéd ritmusa, hogy felfogni sincs idő a szavakat. Valóban, mint a pogányok, akik azt hiszik, ha rövid idő alatt sok szót mondanak, rekordjukért meghallgatásra találhatnak.

Még a liturgia is követni igyekszik a köznyelvet.

Egykor nagy nyelvújító költőink, miközben arra törekedtek, hogy a kor új fogalmaira a latin és német helyett magyar szavakat alkossanak, fontosnak tartották, hogy megőrizték azt a bizonyos „fentebb stílt”. Még a plebejus Fazekas Mihály Lúdas Matyija sem a kocsma nyelvét használja. Mi indokolja tehát, hogy egyik legrégibb imádságunkból is száműztük azt a szót, amit legrégibb magyar nyelvemlékünk őrzött meg számunkra ezer éven át? „Menyi miloftben teremteve eleve mív ifemucut adamut” – olvasható a Halotti beszéd eredeti szövegében. Mai nyelvünkre lefordítva: „Mennyi malasztban teremte kezdetben [az Úr] mi őszünket, Ádámot”. Ugyan miért kell a malaszt szót eltörölni, s az „e” hangoktól hemzsegő kegyelem szóval helyettesíteni, holott a régi szót is megtaníthatnánk gyermekeinknek. Mennyivel emelkedettebb és muzikálisabb lenne az ima szövege!

Kedves emlék, hogy gyerekkoromban azok a régies szavak, igealakok szinte mágneskén hatottak rám. Akár csak a csordapásztorok „midőn Betlehembben [...] Isten angyali jövének melljük, Nagy félelemmel telik meg ő szívük” – ennek valami olyan fénylő patinája volt, a félmúltak, a különös többszám, az egész ódon mondatszerkezet... Úgy vélem, nem véletlen a keletiek ragaszkodása a régi egyházi nyelvezethez. Mi is gyakran érezzük úgy, hogy egy-egy latin kifejezés zamatosabb, tehát igazabb a mai körüti magyarnál. („Adveniat regnum tuum, fiat voluntas tua” – magyarra fordítva elveszti fele varázsát. S vele vész bizony az áhitat egy része is.)

Gyakran halljuk a divatos érvet, hogy életünk, jövőnk múltunkban gyökerezik. De ha szavaink értelme megváltozik, ha nyelvünk elkorcsosul, ha nem adunk időt a szavak kimondására és megértésére, akkor a szó már nem a teremtés, nem is megnevezés, hanem a rombolás eszköze lesz. Nemzet, kultúra, vallás rombolásának eszköze.

Az Úr jósága virrasszon fölötünk, s őrizze meg a kezünk munkáját, a nyelvünk és szívünk tisztaságát!

MLA

SZJA 2 x 1%

Már évek óta - így az idén is - lehetőségünk van személyi jövedelemadónk 2x1%-át felajánlani egy bejegyzett, működő egyháznak, valamint egy társadalmi szervezetnek (pl. egyesületnek, alapítványnak) anélkül, hogy ez akár egyetlen forintunkba is kerülne.

Kérjük a kedves híveket, hogy éljenek ezzel az – anyagi terhet nem jelentő – lehetőséggel, és hívják fel erre rokonaik, barátaik, ismerőseik figyelmét is.

Fontos, hogy az egyházi 1%-ról – ha ezt a korábbi években nem tettük meg – akkor is rendelkezünk, ha a kedvezmények miatt (pl. többgyermekes nagycsaládok, édesanyák) a fizetendő (és egyben a felajánlható SZJA 1%) 0 Ft, ugyanis az egyháznak juttatott kiegészítő támogatást a felajánlók száma és nem a felajánlott 1%-ok összege alapján számítják. Egyszer megtett nyilatkozatunk visszavonásig érvényes, így ha az előző évek valamelyikében már nyilatkoztunk, nem szükséges azt idén is megtennünk.

A Magyar Katolikus Egyház technikai száma: 0011.

Amennyiben pedig módunkban áll, ténylegesen megfizetett adónk 1%-ával egy társadalmi szervezetet is támogatnunk, kérjük, hogy ez lehetőség szerint a **Pátyi Római Katolikus Templomért Alapítvány** legyen. Felajánlásunkkal az adventi koncertek megrendezését, a templom művészeti célú beruházásait, a temetőben álló Szent Imre műemléktemplom oltárfreskójának restaurálását, valamint a nyári családos egyházközségi táborozást segíthetjük.

Alapítványunk adószáma: 18687996-2-13

A civil szervezet (egyesület, alapítvány) számára tett felajánlásunkat évről évre újra meg kell tennünk, az csak akkor érvényes.

A nyilatkozatok május 20-ig juttathatóak el a Nemzeti Adó- és Vámhivatalhoz, akár az adóbevallástól függetlenül is.

Az SZJA 1-1 %-ának felajánlásával kapcsolatban egyházközségünk honlapján részletes tájékoztatót olvashatnak:

<https://www.ude.hu/alapitvany/alapitvany-adatok/prkta-szja1>

Köszönjük szépen!

a Pátyi Római Katolikus Templomért Alapítvány kuratóriuma